

Найда А.В.,
к.е.н., доцент кафедри обліку і оподаткування
Одеський державний аграрний університет
м. Одеса, Україна

Лівінський А.І.,
д.е.н., професор кафедри менеджменту
Одеський державний аграрний університет
м. Одеса, Україна

Листопадська Т.В.,
здобувач вищої освіти
Одеський державний аграрний університет
м. Одеса, Україна

КРИПТОАКТИВИ ЯК ОБ'ЄКТ ОБЛІКУ

Розвиток сучасної економіки характеризується також стрімким впровадженням інтернет технологій та віртуальної сфери, які оточують нас в повсякденності, спрощують комунікації та проникають у реальний сектор економіки. Невід'ємною складовою і важливим атрибутом віртуалізації та цифровізації нової економіки є використання криптографічних засобів (насамперед криптовалюти), які впевнено і неминуче завойовують право на існування, подекуди кидаючи виклик усталеним економічним законам, руйнуючи традиційні уявлення і вимагаючи радикальних змін у бізнес процесах.

Криптографічні об'єкти є новим унікальним явищем, які ще не набули поширеного застосування. Сальвадор став першою країною, яка використала Bitcoin як засіб платежу на державному рівні.

Ринок крипто валют досить молодий та високо волатильний, але ігнорувати саме явище криптовалюти більше неможна. Розуміння блок чейн технології та особливості роботи з криптоактивами може давати суттєві переваги в бізнесі. Як бачимо криптовалюти набувають все більшого поширення. Багато бізнес-суб'єктів розглядають криптоактиви як об'єкт інвестицій, або як засіб платежу [1, с. 147].

На сьогоднішній день тривають наукові дискусії щодо обліку криптоактивів. Безсумнівно дана сфера потребує інституалізації, розробки базисних методологічних аспектів щоб внесли ясність в облікові та бізнес процеси. З ростом інтересу до криптоіндустрії, збільшуватиметься кількість бізнес-суб'єктів, як будуть зацікавлених у придбанні, зберіганні та продажу даного типу активів. Це підкреслює необхідність впровадження виваженої облікової політики і визначення алгоритмів її застосування для крипто операцій, а також правильного відображення у фінансовій звітності для забезпечення інформацією зацікавлених користувачів.

В умовах відсутності розроблених директив та стандартів виникають суперечності втому як правильно ідентифікувати криптоактив, отриманий за товари, роботи або послуги та точно його оцінити. В цій ситуації бухгалтеру

необхідно приймати рішення керуючись власним професійним судженням, або звернутися до фахівців за кваліфікаційною допомогою. Для визначення справедливої вартості отриманого криптоактиву можна використовувати різні джерела інформації. Проте, що кожен криптоактив має розглядатися як окрема одиниця у відповідності до його особливостей та характеристик.

Звичайно для бухгалтерської науки криптоактиви є об'єкт обліку, таким самим як і інші. В бізнес діяльності підприємства можуть виникати ситуації в наслідок чого з'являтимуться криптоактиви на балансі.

Використання даного роду активи буде визначати його облікову сутність. Бізнес-суб'єкт може використовувати криптоактивів, до прикладу, на погашення заборгованості за придбані товари, роботи, послуги; виплачувати заробітну плату своїм працівникам, розраховуватись з учасниками; інвестувати криптовалюту та реалізовувати її на відповідному ринку.

На нашу думку криптоактиви доцільно обліковувати як фінансовий актив (цінний папір), але не як засіб платежу. Тому, що активи високо волатильні і ціна на певний актив може легко змінюватись 10-20% за добу. Є лише не велика група криптоактивів, стейбл коїнів, які мають прив'язку до долара. Їх в теорії можливо обліковувати як не фіатний електроний платіжний засіб, але на практиці є ризики що вони втрачають прив'язку до долара і навіть обвалюються. Яскравим прикладом є ситуація з стейблкоїном UST.

В Україні дані питання не врегульовані на законодавчому рівні, інструктивні та нормативні матеріали з цих питань також відсутні. За своєю природою віртуальні гроші – це фінансовий актив. Але не можна ототожнювати криптовалюту із цифровими грошима.

Для відображення криптоактивів має бути підстава, в обліку це має бути первиний документ. Таким документом може бути виписка про залишки криптоактивів. Обліковувати криптоактиви доцільно як фінансові активи на рахунках 3 класу.

Відповідно за дебетом слід відображати операції з надходження криптоактивів на підприємство, а за кредитом – вибуття; сальдо може бути тільки дебетовим, що відображає залишок криптоактивів.

Отже, відображення криптоактивів на рахунках обліку необхідно здійснювати в розрізі окремих їх видів. Для того, щоб відобразити у балансі залишок криптоактивів, необхідно їх перерахувати у національній валюті згідно чинного курсу на дату складання балансу.

Реалізація більшості з вищевикладених моментів є, якщо не неможливою, то вкрай проблематичною в умовах юридичної неврегульованості функціонування криптоактивів та їх відображення в системі фінансового обліку, повної відсутності нормативного та інструктивно-методичного забезпечення здійснення обліку подібних господарських операцій [2, с. 100].

На сьогоднішній день облікова система неготова до відображення криптовалютних активів в силу їх високої волатильності, невизначеності статусу та нормативного регулювання. Протиріччя та двозначності створюватимуть серйозні прецеденти між ДФС та бізнес суб'єктами. Криптоактиви як об'єкти інвестицій набувають все більшого інтересу у умовах

діджиталізації економіки України та й світу в цілому, тому питання обліку криптоактивів потребує подальшого дослідження.

Література:

1. Бруханський Р. Ф., Спільник І. В. Криптоактиви у системі бухгалтерського обліку та звітності. Проблеми економіки. № 2 (40), 2019. С.145-156. DOI: 10.32983/2222-0712-2019-2-145-156

2. Палюх М., Спільник І. Криптовалюта як потенційний об'єкт обліку: сутність, властивості, перспективи Цифрова економіка: тренди та перспективи : матеріали міжнар. наук.-практ. конф., м. Тернопіль, 25 жовтня 2018 р. Тернопіль: ФОП Осадца Ю. В., 2018. С. 99-102. URL:<http://dspace.tneu.edu.ua/handle/316497/32757>

Омелько М.А.,

*викладач ВСП «Могилів-Подільський технологіко-економічний фаховий коледж ВНАУ»
м. Могилів-Подільський, Україна*

ОСОБЛИВОСТІ УДОСКОНАЛЕННЯ МЕТОДИКИ ВЕДЕННЯ ОБЛІКУ В ДЕРЖАВНОМУ СЕКТОРІ

Фінансово-господарська діяльність установ державного сектору характеризується певними особливостями, які впливають на методику й організацію бухгалтерського обліку. Саме такі організації належать до неприбуткових, метою їхньої діяльності є не отримання прибутку, а надання нематеріальних послуг. Установи державного сектору, переважно бюджетні організації є складовою бюджетної системи країни і беруть участь у виконанні як дохідної, так і видаткової частини бюджету, виконуючи кошторис доходів і видатків, який є плановим документом, що підтверджує повноваження кожної установи стосовно отримання доходів і здійснення видатків, визначає обсяг і напрямки витрачання коштів.

Напрями функціонування установ державного сектору зумовлюють необхідність дослідження нових методологічних і організаційних підходів до ведення бухгалтерського обліку та складання звітності, що дозволяє врахувати особливості їх діяльності, забезпечує дотримання вимог до складання звітності про виконання бюджетів різних рівнів, а головне – цільового використання грошових коштів, що отримані установою з бюджету та інших джерел.

Питанням удосконалення бухгалтерського обліку та звітності в установах державного сектору неодноразово вивчали науковці, серед них Н. Сушко, О. Чечуліна, С. Левицька, Л. Литвиненко.

З метою виконання сучасних завдань бухгалтерського обліку в бюджетних організаціях триває формування нових підходів до удосконалення облікової політики виконання бюджету. Так, наприклад, на підставі міжнародних стандартів в державному секторі розроблені та використовуються національні